

Kurzus előadója: Simon Attila
Kurzus megnevezése: Humanizmus és antihumanizmus
Kurzus megnevezése angolul: Humanism and anti-humanism
Kurzus kódja vagy típusa: BMA-IROD-220:4
Kurzus helye és ideje: kedd 14.00-15.30
Oktató elérhetősége: email: simon.attila@btk.elte.hu honlap: http://compara.elte.hu/ fogadóóra: kedd 13.00-14.00

A kurzusvezetés nyelve(i): magyar A hozzászólás, vizsga nyelve(i): magyar Írásbeli dolgozat nyelvei: magyar
Követelmények: – a félév során tárgyalandó szövegek alapos ismerete (többszöri elolvasása); – az adott órán tárgyalandó szöveget alaposan ismerni és hozni kell; – aktív órai munka (önálló kérdések megfogalmazása a tárgyalandó szöveghez); – a félév végén ZH megírása a kötelező irodalom és az órai jegyzetek alapján; – legfeljebb három hiányzás.

Kurzus leírása, célja:

Az antihumanizmusnak nevezett filozófiai, irodalom- és kultúratudományos tendencia „az ember(i)” fogalmának és az ember által a világmindenségben elfoglalt középponti helynek a kérdésessé válására kísérel meg választ adni, vagy legalábbis reflektálni és az erről alkotott korábbi, klasszikus humanista felfogást kritizálni. Az említett kérdésessé válás részben a diszciplínák saját körén belül, de ugyanígy a legkülönbözőbb gyakorlati és technikai területeken következett be, persze egymással összefüggésben, egymásra is hatva. Nietzsche bölcséletétől („Az ember a még meg nem határozott állat”) az ökokritikáig vagy a *human-animal studies* mai irányzatáig; az élet fogalmában megfigyelt kétértelműségtől a hírközlés modern technikáin és a biotechnológia transzhumán beavatkozásain át az embert saját protézisévé alakító technika fejlődéséig. Mára az így keletkezett heterogén mező problémakomplexumok, eljárások és módszerek sokaságát foglalja magában, melyek összességét poszthumanizmusnak is szokás nevezni. A kurzus javaslata az, hogy mielőtt az ideológiáktól és félig gondolt gondolatoktól is jócskán terhelt „poszthumanizmus” szerzőinek olvasására adjuk a fejünket, ismerkedjünk meg a humanizmus kritikáinak legfontosabb 20. századi képviselőivel. Martin Heidegger a *Bevezetés a metafizikába* című munkájában (52. §) a görög emberképet értelmezve tárja fel a keresztény és a modern humanizmus ellentmondásait. Sartre-nak *Az egzisztencializmus: humanizmus* c. tanulmányát Heidegger „humanizmus”-levelének előzményeként fogjuk tárgyalni, az utóbbi, *Levél a „humanizmusról”* című munkát pedig aprólékos kritikai olvasásnak vetjük alá. Derrida *Az ember vég-céljai* című írását a kontextus és a kitekintés kedvéért olvassuk majd el a félév végén.

Kurzus tematikája:

1 Bevezetés

2-3. Heidegger: *Bevezetés a metafizikába* 52. §

4-5. Sartre: *Az egzisztencializmus: humanizmus*

6-9. Heidegger: *Levél a „humanizmusról”*

10-11. Derrida: *Az ember vég-céljai*

12. ZH

Számonkérés és értékelés módja:

A félév végén ZH megírása.

Kurzushoz tartozó irodalom:

Kötelező irodalom:

Martin Heidegger: *Bevezetés a metafizikába*. Ford. Vajda Mihály. Ikon, Budapest, 1995, 52. § (74–83).

Jean Paul Sartre: *Exisztencializmus*. Ford. Csatlós János. Hatágú Síp Alapítvány, Budapest, 1991.

Martin Heidegger: *Levél a „humanizmusról”*. Ford. Bacsó Béla = M. H.: *Útjelzők*. Osiris, Budapest, 2003, 293–334.

Jacques Derrida: *Az ember vég-céljai*. Ford. Angyalosi Gergely = Gond 4. szám, 1993, 98–122.

Ajánlott irodalom:

Sartre tanulmánya francia és/vagy angol nyelven (elektronikus formában mindkettő hozzáférhető lesz)

Heidegger tanulmányai németül (elektronikus formában hozzáférhető lesz)

Martin Heidegger: *Lét és idő*. Ford. Angyalosi Gergely és mások. Osiris, Budapest, 2009.

Derrida tanulmánya franciául

Egyéb megjegyzések:

A kötelező olvasmányok hozzáférhetőek lesznek elektronikus formában.